

LAND-, TUIN- EN BOSBOUW

door

F. W. BURGER

Land- en Tuinbouw hebben de neiging het bos te verdringen en beschouwen het bosareaal niet als cultuurgrond. Dit blijkt ook weer uit de nu voor mij liggende wederom prachtige Tuinbouwgids 1953. Wel wordt het bos in deze gids het eerst als buiten de cultuurgrond vallende genoemd, maar samen met riet en biezen, woeste grond, wegen en dijken; spoor- en tramwegen, wateren, natuurbaden, parken en plantsoenen, vliegvelden en..... overige grond. Dit laatste is wel wat mal, daar de er onder vallende 178.000 ha onze woongebieden betreffen, maar maller blijkt het toch om het bos niet bij de cultuurgronden aan te treffen. In het Maart-nummer heb ik ook al op deze fout gewezen, bij mijn bespreking van de gids 1952, maar wij schijnen inderdaad op de Bosbouwgids te moeten wachten — we wachten maar steeds — om deze fout hersteld te zien. We moeten zelf iets — ja zelfs heel veel — doen, want anderen doen dat niet voor ons. Land- en Tuinbouw zijn heus niet stabiel, zij breiden zich alleen maar uit, mede ten koste van de bosbouw. Ook de bosbouw telt mee in het algemene cultuurbeleid. Waar de landbouw niet voldoende rendeert, wint de bosbouw wel degelijk veld. Er blijft een voortdurende bewegelijkheid in het grondgebruik, waarbij ook de bosbouw zijn rol blijft spelen. In dat verband zal dus ook de bosbouw naast land- en tuinbouw een volwaardige plaats dienen te worden en permanent te blijven ingeruimd.

Land- en Tuinbouw hebben trouwens de bosbouw nodig en dit blijkt ook wel in deze gids, waarin wel degelijk de bosbouw is erkend waar dit ten opzichte van de Tuinbouw nodig en logisch is. Het Staatsbosbeheer is er met zijn houtvesters behoorlijk in vermeld. Weliswaar zijn de vroegere rubrieken van de kleine houtsorteringen en die van de gewichten hiervan en van de soortelijke gewichten van hout uit de gids verdwenen, maar alles wat te maken heeft met de voorziening van de bosbouw is vermeld. De Tuinbouw immers heeft de bosbouwzaden in het Bedrijfschap voor Tuinbouwzaden en de bosplantsoenen in het Bedrijfschap voor Sierteeltproducten geannexeerd. Dit is mogelijk niet helemaal juist en de bosbouw zou ook best zijn eigen peultjes kunnen doppen, maar het is toch wel te begrijpen, omdat de cultuur van de bosplantsoenen sterk is vermengd en verweven met de overige boomteelt. De boomkwekers als zodanig hebben zich ook als boomkwekers-in-ruimeren-zin georganiseerd en overkoepelend in de afdeling Boomkwekerij van de Stichting voor de Landbouw. Het is echter wel merkwaardig in dit verband onze bosbouwvereniging onder de organisaties voor de boomkwekerij terug te vinden. En onder de literatuur treffen we ons tijdschrift aan onder het hoofd Sierteelt!

Maar ook voor de bomen buiten het bos heeft de land- en tuinbouw belangstelling, daar die zo nodig zijn voor windkering. We vinden dan

ook in deze gids een artikel over „Stuivende gronden” (blz. 210), waartegen windschermen worden aanbevolen van populier, els, liguster en haagbeuk. Dit laatste is wel wat al te gemakkelijk afgehandeld en we vinden daarnaast alleen maar een nadere uitwerking van dit onderwerp in een artikel over „de populier als windscherm” (blz. 359), waarin echter de populierencultuur meer in de richting van de houtproductie wordt gepropageerd dan in die van een Tuinbouwwindscherm. Daarnaast missen we verscheidene andere houtsoorten die voor windscherm worden gebruikt.

Er is echter meer waar de Tuinbouw belangstelling ten opzichte van de bosbouw voor koestert. Voorheen zonder daarover te schrijven, maar nu openlijk zijn begerigheid daartoe uitstreckende in een artikel: „Bosgrond” (blz. 213). En wederom roep ik hier — de heer van Goor deed het reeds een keer in ons tijdschrift op ons redactionele verzoek — de gehele bosbouw in het geweer. Bosbouwers neemt U in acht voor deze rooftochten van de Tuinbouw. Deze roof — terecht spreken wij al van oudsher over strooiselroof — van het beste van onze vaak arme gronden moet beslist uit zijn. Vroeger was het vooral België, dat ons dit nadeel berokkende, maar met een exportverbod is hiertegen wel iets te bereiken. Nu wordt het gevaarlijker als de Nederlandse Tuinbouwvoorlichting dit meent te moeten propageren, gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek, aan de hand van analyse-gegevens. Er is hier een belangrijke taak weggelegd voor onze bosbouwvoorlichting, op grond van de moderne onderzoekingen, ook aan ons Bosbouwproefstation T.N.O. Het is dan ook zaak in dit werk te betrekken de kweker, die reeds sedert jaren de hem omringende bossen afstroopt voor dekmateriaal van zijn zaaibedden. Er dient hier naar andere oplossingen te worden uitgezien. Voor ons bos is het de hoogste tijd!

Tegenover de belangstelling, terecht of ten onrechte, voor het bos van de zijde van de Tuinbouw, heeft de bosbouw ook belang bij wat de Tuinbouw doet door middel van het werk van de kwekers, gesteund door het onderzoek. Vooral waar het aankomt op de verbetering van het product. De onderzoekingen aan het Instituut voor de veredeling van Tuinbouwgewassen te Wageningen, aan het Proefstation voor boomteelt te Boskoop en aan de Proeftuin in Kesteren geven ongetwijfeld resultaten, die weer van belang kunnen zijn voor toepassing bij ons werk bij het Bosbouwproefstation T.N.O., voor de Stichting ter verbetering van voortkwekingsmateriaal van houtopstanden en door de kwekers uitgevoerd. Zo is het ook met het onderzoek en de bestrijding van ziekten bij het Instituut voor Plantenziektenkundig Onderzoek en de Plantenziektenkundige Dienst, ten behoeve van het Instituut voor toegepast biologisch onderzoek in de natuur van T.N.O.

Gelukkig bestaat meer en meer de neiging tot samenwerking zowel in groter als in kleiner verband in instituten, stichtingen en werkgroepen. Het is wel zaak in alle gevallen waar de belangen botsen, door onderling overleg tot overeenstemming te geraken. Het zou de redactie van de Tuinbouwgids tot eer strekken in 1954 ook aan dit teamwork haar aandacht te besteden.